Zgodbe izza ognjišč

»Ognjišča nam ne predstavljajo samo materialnega ostanka preteklosti, pač pa mnogo več. Ob ognjišču so se ljudje družili, sklepali prijateljstva, ljubezenske zveze, težke življenjske odločitve in se, nenazadnje, tudi poslavljali. Ognjišča predstavljajo predvsem tisto, kar naš festival – željo po druženju in povezovanju, po izmenjavi izkušenj in spoznavanju novega in obujanju starega, nepozabnega,« je v uvodnem nagovoru na tokratnem večeru Od vasi do vasi se marsikaj zgodi in z dodatnim naslovom Zgodbe izza ognjišč poudarila Ivica Žerjal.

Sežanski podžupan David Škabar je to podkrepil s čestitkami vsem 14 društev, ki sodelujejo v čezmejnem projektu Festival prijateljstva. Tudi prireditev, ki je bila dobro obiskana, kaže na to, da se je festival prijel in se vsako leto nadgrajuje. Režijo letošnje prireditve, ki se je je udeležil tudi repentaborski župan Marko Pisani, je v roke prevzela pesnica in predsednica Združenja književnikov Primorske mag. Magdalena Svetina Terčon, ki se je odločila povezati sodelujoča društva z zvočno in slikovno podlago, ki je vodila obiskovalce po kraških vaseh. Vmes so predstavili literarne zgodbe izza ognjišč in s številnimi točkami so nastopajoči obudili preteklost v besedi, plesu in z glasbo.

Najprej je na oder prišla otroška skupina iz Pliskovice, ki je pod vodstvom Mojce in Branka Širce odkrivala, kaj vse zanimivega se je skrivalo na naših kaščah (od košulj, bukovnika, možnarjev, svitkov, starih fotografij idr.). Ubrano sta zapela mešani pevski zbor iz Sežane pod vodstvom Mikele Uršič in moški pevski zbor Kraški dom iz Repna, ki ga že vrsto let vodi glasbena pedagoginja Vesna Guštin. Folklorna skupina Rdeča zveza iz Zgonika, ki sicer neguje kulturno dediščino Krasa, je tokrat odplesala poskočne plese iz Bele Krajine. Kosovelovo Stoji učilna zidana je

Folklorna skupina KD Kraški šopek s plesnim spletom Od zrna do kruha.

odigrala otroška skupina iz Repentabra. Odplesale so tudi mlade plesalke izraznega plesa OŠ Dutovlje pod vodstvom Milojke Širca. Domača folklorna skupina KD Kraški šopek pa je odplesala splet plesov Od zrna do kruha in kruh simbolično označila kot tisti povezovalni element, ki druži tako mlade kot malo manj mlade z obeh strani meje.

Na prireditvi je bilo mogoče po ceni 6 evrov dobiti tretjo številko Kraškega tolmuna, ki je nastala pod okriljem RD Pliska in glavne in odgovorne urednice mag. Magdalene Svetina Terčon, V zborniku je v uvodu pod naslovom Tolmun z malo manj vode med drugim zapisala, da je bilo življenje v preteklosti kot neskončna pesem, resna in igriva, žalostna in nagajiva, trpka in sladka, zavita in gladka, nikoli ponovljiva, vedno spoštljiva. Urednica je prispevala tudi članek o odraščanju v Štorjah v 50. letih dvajsetega stoletja. V zborniku je mogoče prebrati o otroštvu nekoč, kje so se ljudje sestajali in kako so si mladi izražali naklonjenost. Čaka nas tudi duhovita zgodba o sv. Roku, ki je v Nabrežini postregel s tuni. Zgodbo, kot tudi zemljevide v knjigi, je prispeval upokojeni kapetan Bruno Lisjak Volpi iz Križa. O ledinskih imenih v občini Repentabor piše Vesna Guštin, ki poudarja, da je KD Kraški dom konec leta 2010 proslavilo 40-letnico delovanja z izidom karte z mikrotoponomastiko repentabrske občine, v kateri je zbranih preko 300 imen. Pod krajem Sežana zasledimo prispevek poznanega kronista Pavla Skrinjarja o hiši, v kateri je stanoval, medtem ko slikarka Slavka Kranjec opisuje podzemno bogastvo Krasa z jamo v Kanjaducah 1, sežanskim slapom, Vilenico, pečino v Šmarjah pri Sežani idr. Tanja Samec iz Križa je zbrala zanimive kriške zgodbe, Milena Vovk pa je v članku Kras – vojske in vojne v 20. stoletju spregovorila o zgodovini našega področja.

Tretjo številko Kraškega tolmuna, ki je izšla v nakladi 500 izvodov in jo je tiskala divaška tiskarna Mljač, je mogoče dobiti pri RD Pliska in v Mladinskem hotelu v Pliskovici ter v knjižnici v Sežani.

Besedilo in slika: Olga Knez

KRAŠKI OBZORNIK APRIL 2012